

CERCETĂRI ARHEOLOGICE
DE SUPRAFAȚĂ ÎN CADRUL
COMUNEI BUCINIȘU, JUDEȚUL OLT (I)

Sabin POPOVICI
Gavrilă PĂLCĂU

REZUMAT

Cercetările arheologice de suprafață întreprinse în primăvara anului 2013 în cadrul comunei Bucinișu, jud. Olt au dus la delimitarea unei zone unde s-a descoperit ceramică de factură romană, din păcate în stare foarte fragmentară. Deși în actualul stadiu al cercetărilor zona menționată nu este delimitată complet, ea ar putea reprezenta, în opinia noastră o locuire romană, probabil un vicus sau pagus. Cercetările viitoare vor aduce noi lămuriri în ceea ce privește această locuire. Nu în ultimul rând menționăm că, comuna Bucinișu, jud. Olt este situată într-o zonă arheologică foarte bogată.

Cuvinte cheie: vicus, pagus, ceramică romană, locuire, zonă arheologică bogată.

SUMMARY

Surface archaeological reseaches undertaken during the spring 2013 inside the village Bucinișu, Olt county, led to the delineation of areas where it was found roman pottery, which were unfortunately very fragmentary. Although the current state of research on that specifical area is not completely defined, it could be all about, in our opinion a roman village, probably a vicus or a pagus. Future researches will bring further clarifications regarding this habitation. Finally note that the Bucinișu comon, Olt county is located in an rich archaeological area.

Keywords: vicus, pagus, roman pottery, habitation, rich archaeological area.

Constantin I. Locusteanu în „Dicționarul Geografic al Județului Romanați” prezintă Bucinișu ca fiind o comună rurală înființată în plasa Balta-Oltul-de jos, județul Romanați (pl. 1), și o situează pe un teren de șes între comunele Amărăștii de Jos și Obârșia. În partea de vest menționează ca vecini moșia Sadova din Dolj. De asemenea, se precizează că, comuna Bucinișu este compusă dintr-un singur sat cu același nume, aflându-se la 24 de kilometri de orașul Caracal și 21 de Corabia (Locusteanu 1889, p.54-55). Aproximativ 10 ani mai târziu, aceleași informații despre comuna Bucinișu sunt consemnate și de G.I. Lahovari în „Marele Dicționar Geografic al României”, volumul I (Lahovari 1898, p. 667).

Ștefan Ricman, în „Monografia Județului Romanați” consemnează faptul că, comuna Bucinișu a fost înființată în data de 17 iunie 1886 și că că numele acesteia vine de la denumirea plantei de cucută care creștea în acea perioadă din abundență în zonă (Ricman 1928, p.398-399).

Acum, comuna Bucinișu, având în componența sa două sate: Bucinișu și Bucinișu mic se află în județul Olt (pl. 2) și are o suprafață totală de 27 km² de teren atât intravilan cât și extravilan (Ștefan 1998, p. 6).

Comuna Bucinișu este situată într-o zonă arheologică foarte bogată și este suficient să amintim aici doar că se află la aproximativ 15 kilometri nord-est de comuna Vădastra unde a fost descoperită stațiunea eponimă a culturii cu același nume și unde s-au efectuat intense cercetări încă din 1871 (Bolliac 1872, p.184), 7-8 kilometri est de așezarea de tip Vădastra de la Crușovu (Mateescu 1957, p.103-114), 15 kilometri de așezările neoliticului timpuriu de la Grădinile, Studina și Vlădila (Nica 1981, p. 27- 39) și mai puțin de 3 kilometri vest de puternicul vicus roman de la Amărăștii de Jos, din Județul Dolj (Tudor 1978, p. 117, 221-222) (pl. 3). Deși se află în acest areal arheologic bogat, monografia comunei menționează un document din anul 1541, de la domnitorul Radu Paisie, ca fiind cel mai vechi act unde se vorbește despre moșia Bucinișu, locul unde se va forma satul Bucinișu. Despre perioadele mai vechi nu este consemnată nici o informație (Ștefan 1998, p.9). Alte surse indică însă perioade mai vechi decât cea menționată în monografia amintită. Astfel prin chestionarul arheologic elaborat de Alexandru Odobescu în anul 1877, numit „Antichitățile Județului Romanai”, au apărut primele informații despre unele descoperiri efectuate în comuna Bucinișu. Odobescu plasează Bucinișu în comuna Amărăști menționând în diferite puncte artefacte precum: cărămizi de Antina, sulite, lespezi de piatră, monede, ceramică etc... pe care încearcă să le încadreze în anumite perioade istorice (Odobescu 1877, p. 121-122).

“Din Amărăștii de Sus (Plasa Bălții) sînt științele ce urmează: În copriusl acestei comune și în vecinătate se află un sat cu numele Polovinele, care s-a surpat de când cu tătarii, pe la 101(?) dupe Hristos, care se găsesc în acel loc de sat cuptoare de cenușe și cărămizi; o tabără cu numele Bucinișul, de când cu tătarii și cu uriașii, unde a fost război pe acea vreme și de aceea I s-a dat numirea de tabără, care găsește în acea tabără sulite, arce de fier și o siliște, care a fost iarăși sat, dar încă nu se știe când este spart, dar se găsesc întrânsul gropi, șanțuri, cărămizi de Antina, fier și olării; se mai află un loc de biserică, care a fost făcută cu cărămidă mare de Antina; se mai află o măgură care poartă numirea de Măgura Săpată. Iară locul unde se află siliștea și biserica se numește Bîscele. Satul Polovinele și tabăra Bucinișului cad dispre răsărit de sat, pe loc de șes, în depărtare de sat ca de 1400 stânjeni.... Despre acele locuri numite Polovinele, Bucinișul și siliștea care au fost sate din vechime și s-au robit de tătari... În acele locuri, Polovinele și Bucinișul s-au găsit olării, cărămizi, sulite de fier, lespezi de piatră mici și monede de argint și aramă, tot o mărime cu banii de 50, având pe dânsule pe o parte chipuri de împărați și pe cealaltă inscripții care nu se pot citi, de care s-au descoperit în comuna Amărăștii de Sus, în anul 1871 ”(subsc. E. Păunescu). “Iară din Amărăștii de Jos (Plasa Bălții) se adaoge: “ că împrejurul acestei comune se află trei locuri de siliște, care se copriind olării, cărămizi de Antină și cioburi de diferite obiecte rămase de la locuitorii cei vechi; de cînd cu jidovii ;I cu uriașii, care toate aceste locuri poartă numirile următoare: o siliște numită Amărăști, una numită Bucinișul, una numită a Piscului, și măgurele: o măgură numită Măgura Săpata, una numită Măgura Vișei, una numită Măgura cu Viță și una mai mică numită Bășicuța” ... Siliștea Bucinișului cade în jos de sat, tot pe vale, în depărtare ca de 2500 stînjeni de proprietatea statului, numită Bucinișul“(Odobescu 1877, în Alexandru Odobescu, Opere, Scrieri Arheologice partea I, București, 1989, p. 121-122).

Dumitru Tudor, în două dintre sintezele sale: „Orașe, sate și târguri în Dacia Romană” (Tudor 1968, p. 337) cât și în „Oltenia Romană” (Tudor 1978, p. 221), menționează în comuna Amărăștii de Jos din județul Dolj, în punctele: Obârșia, Buciniș și Pisc, cărămizi, ceramică, monede, morminte, toate de factură romană.

Dintre punctele unde au fost menționate artefacte, atât de către Alexandru Odobescu cât și de către Dumitru Tudor, o parte precum: Bucinișul, Pisc, Polovinele, Măgura Vișei, Măgura cu Viță, Măgura Săpată, Bășicuța etc par a fi pe teritoriul actual al comunei Bucinișu. În ceea ce privește identificarea unora dintre acestea pe teritoriul comunei, acest lucru este destul de dificil de făcut. Din acest motiv dar având în vedere și densitatea de situri arheologice a zonei am decis ca printr-un parteneriat* încheiat între Primăria Municipiului Caracal – Centrul Cultural Municipal-Departamentul Muzeul Romanăniului, Primăria comunei Bucinișu și Școala Gimnazială Bucinișu să demarăm o serie de cercetări de suprafață pe teritoriul acestei comune. Cercetările au început în primavara acestui an (2013), pe valea pâriului numit Driuiu, pe terenurile care au fost disponibile, în două zone: zona de vest, în direcția comunei Amărăștii de Jos, jud. Dolj și zona de sud-est orientată spre comuna Crușovu (pl. 4). Menționăm că pâraul Driuiu izvorăște în comuna Amărăștii de Jos, Jud. Dolj, străbate comuna Bucinișu și se varsă în balta din apropierea comunei Crușovu. Din cercetările de suprafață întreprinse în zona de vest, în direcția comunei Amărăștii de Jos, pe albia pâraului menționat, mai precis în zona unde cursul acestuia intră în comuna Bucinișu nu au fost depistate urme arheologice, cu excepția câtorva fragmente ceramice atipice, foarte dificil de încadrat, probabil de factură romană. Spre deosebire de prima zonă, în cea de a doua, adică în partea de sud-est, unde cursul pâraului iese din comuna Bucinișu, pe o suprafață de aproximativ 300 mp², de o parte și de alta a Driuiului au fost descoperite o serie de fragmente ceramice de factură romană. După aproximativ 150 metri de la ieșirea din sat, pe albia pâraului menționat, nu au mai fost descoperite alte fragmente ceramice. Menționăm faptul că primele fragmente ceramice au fost descoperite în partea stângă a cursului Driuiului, pe teritoriul comunei, cu aproximativ 50 metri de marginea satului. Foarte important este că densitatea cea mai mare a fragmentelor ceramice este pe partea dreaptă a pâraului chiar dacă ele au apărut inițial pe partea stângă a acestuia. Punctul unde au fost descoperite fragmentele ceramice se numește, în comună, “La vii”, deoarece acolo sunt o parte dintre viile locuitorilor comunei. Ceramica descoperită este de factură romană iar categoria în care se poate încadra este aceea a ceramicii de uz comun (pl. 5, 6). Din păcate starea fragmentară a ceramicii descoperite nu ne permite să folosim metoda tipologică. Chiar dacă densitatea fragmentelor nu a fost foarte mare și cea mai mare parte fiind foarte fragmentară, ele arată o locuire romană în zonă, locuire care în stadiul actual al cercetărilor nu putem să o delimităm cu precizie. Cert este că aici, în această zonă, se poate vorbi, probabil, de o așezare romană, un pagus sau un vicus, a cărei întindere nu putem să o precizăm încă. Nu putem să omitem faptul că, comuna Bucinișu se află într-o zonă în care au fost descoperite și foarte multe villae rusticate, situate probabil în teritoriul Sucidavei, dovadă a unei intense locuiri romane (Popilian 1989, p. 59 – 61). În concluzie, precizăm că deși artefactele descoperite sunt relativ modeste, ele ne ajută să înțelegem mai bine perioadele mai vechi din istoria comunei Bucinișu. Chiar dacă mai există mențiuni la Alexandru Odobescu și Dumitru Tudor despre existența unor puncte unde s-au descoperit artefacte romane pe teritoriul comunei Bucinișu, avem o zonă de locuire romană delimitată, o zonă care ar putea fi un vicus sau pagus. Cercetările viitoare vor aduce clarificări în ceea ce

privește limitele acestei locuiri dar și altor aspect legate de aceasta. Nu în ultimul rând precizăm faptul că descoperirea noastră aduce o mică contribuție la problematica așezărilor rurale romane din Oltenia.

LISTA ILUSTRĂȚILOR

Pl. 1: 1. Comuna Bucinișu în cadrul Județului Romanați;

Pl. 2: 1. Comuna Bucinișu în cadrul Județului Olt;

Pl.3: 1. Comuna Bucinișu și siturile arheologice din vecinătatea sa : 2. Amărăștii de Jos, jud. Dolj; 3. Vădastra, jud. Olt; 4. Crușovu, jud. Olt; 5. Grădinile, jud. Olt; 6. Studina, jud. Olt; 7. Vlădila, jud. Olt;

Pl.4: Zonele cercetate din cadrul comunei Bucinișu, jud. Olt: 1. zona de vest, 2. zona de sud-est - „La Vii”;

Pl. 5. 1-9: Ceramică romană de uz comun descoperită în comuna Bucinișu, jud. Olt, punctul „La Vii”;

Pl. 6. 1-8 a, b : Ceramică romană de uz comun descoperită în comuna Bucinișu, jud. Olt, punctul „La Vii”.

ABREVIERI

A.O – Arhivele Olteniei, Craiova;

MCA - Materiale și Cercetări Arheologice, București;

Jud. – Județ;

BIBLIOGRAFIE

Bolliac 1872 – Cezar Bolliac, Trompeta Carpaților, anul X, No.965 din 2/14 februarie; în Alexandru Odobescu, Opere V, Scrieri arheologice, partea I, Editura Academiei, București 1989;

Lahovari 1898 – George Ioan Lahovari, Marele Dicționar Geografic al României, vol I, București;

Locusteanu 1889 – Constantin I. Locusteanu, Dicționarul geografic al județului Romanați, București;

Mateescu 1957 – Corneliu Mateescu, Săpăturile arheologice de la Crușovu, MCA,III, p. 103-114;

Nica 1981 – Marin Nica, Grădinile, o nouă așezare a neoliticului timpuriu în SE Olteniei, A.O. I, S.N ;

Odobescu 1877 – Alexandru Odobescu , Antichitățile județului Romanați, în Alexandru Odobescu, Opere V, Scrieri Arheologice partea I, Editura Academiei, București, 1989;

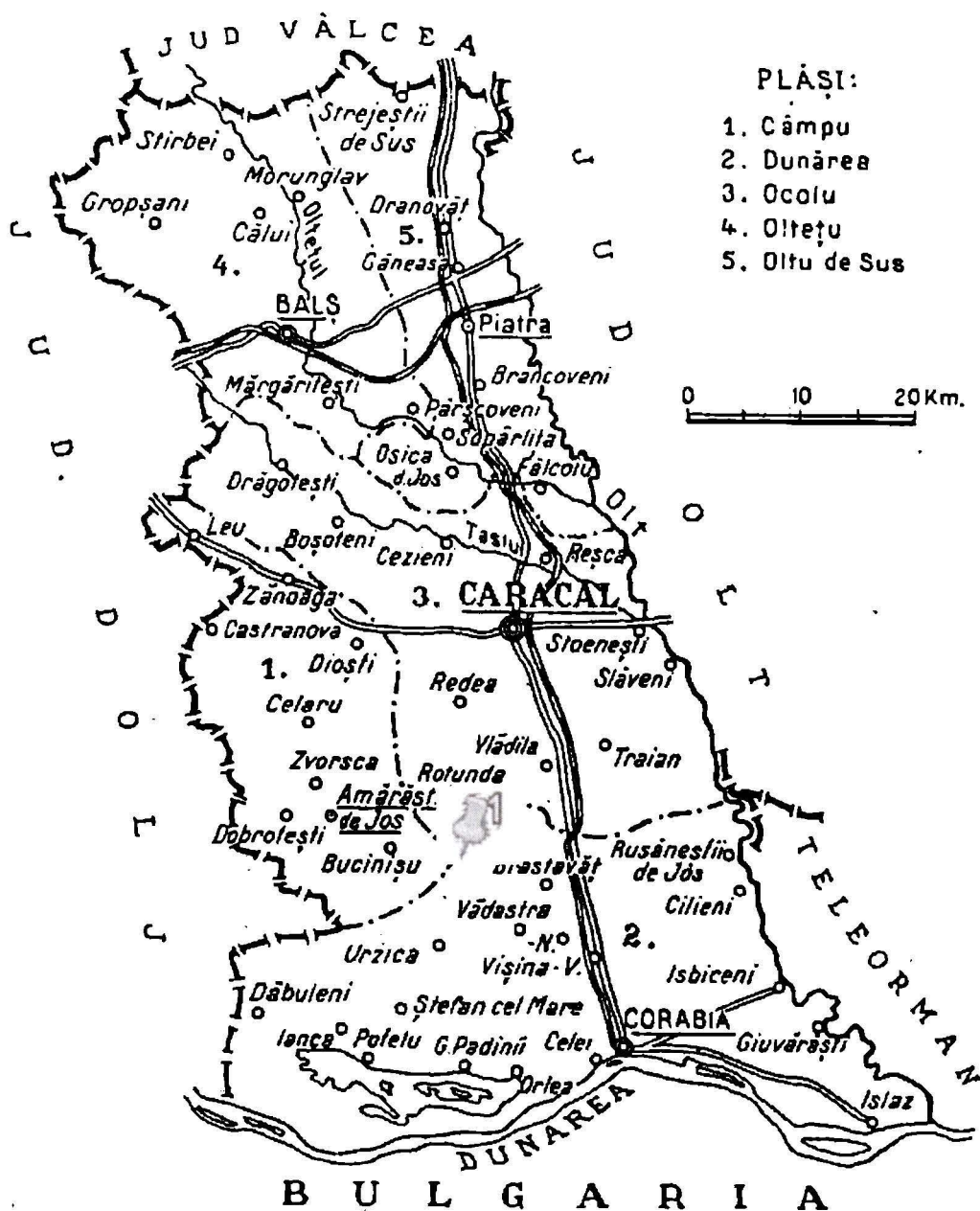
Popilian 1989 – Gheorghe Popilian, Villae rusticate în Dacia Romană de la sud de Carpați, A. O. 6, S.N;

Ricman 1928 – Ștefan Ricman, Monografia Județului Romanați, Craiova;

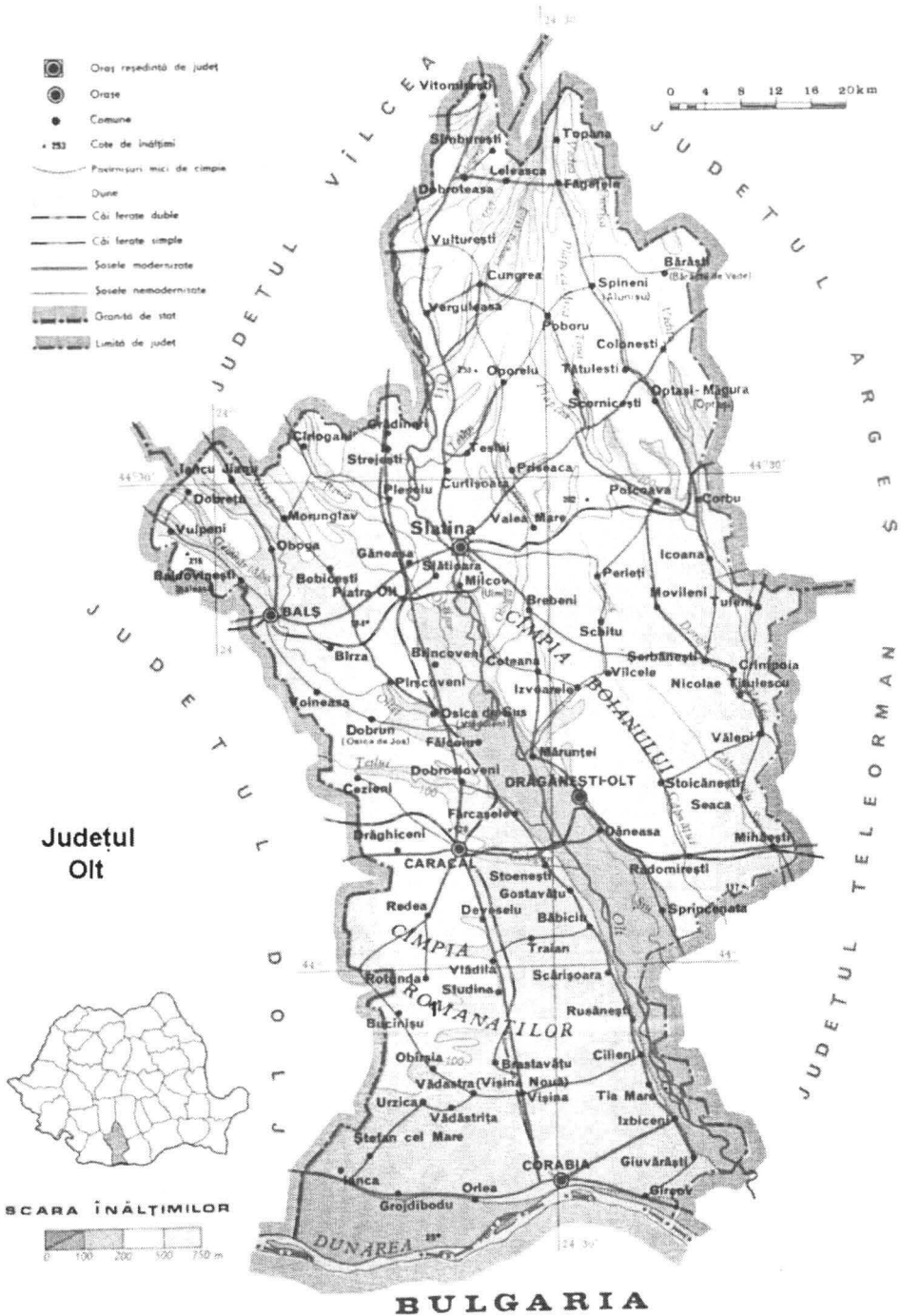
Ștefan 1998 – Ștefan Ion, Monografia comunei Bucinișu, manuscris;

Tudor 1968 – Dumitru Tudor, Orașe, sate și târguri în Dacia Romană, București;

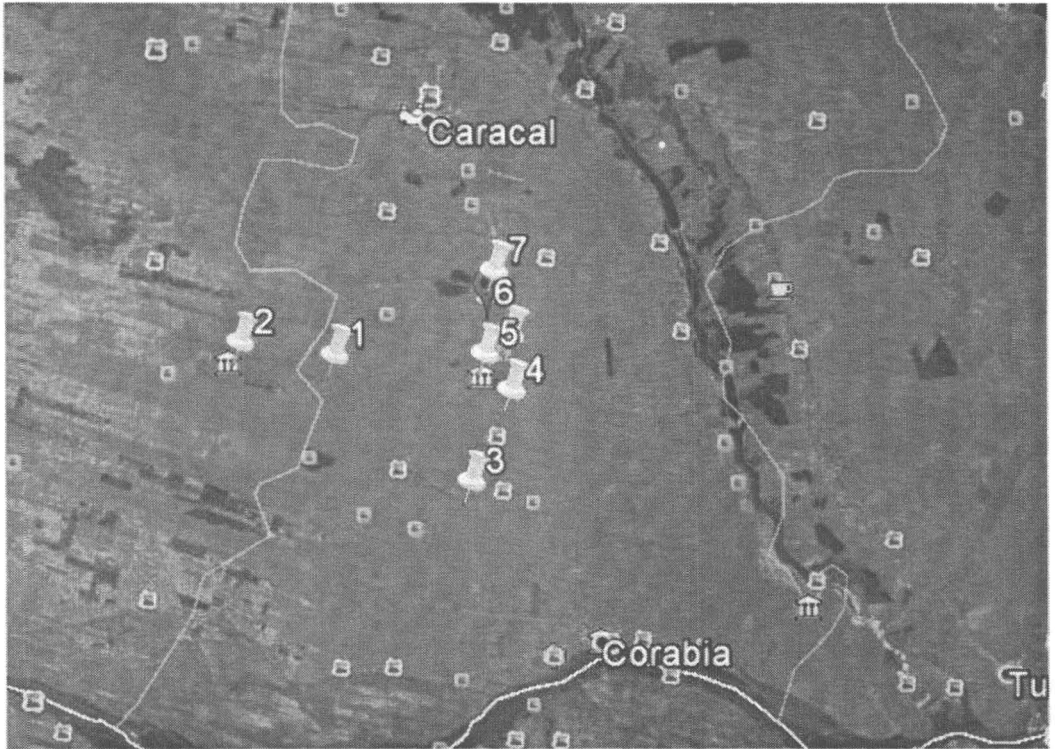
Tudor 1978 – Dumitru Tudor, Oltenia Romană, ed. IV, București;

Pl. 1: 1. Comuna Bucinișu în cadrul Județului Romanati.

Pl. 2: 1. Comuna Bucinișu în cadrul Județului Olt.

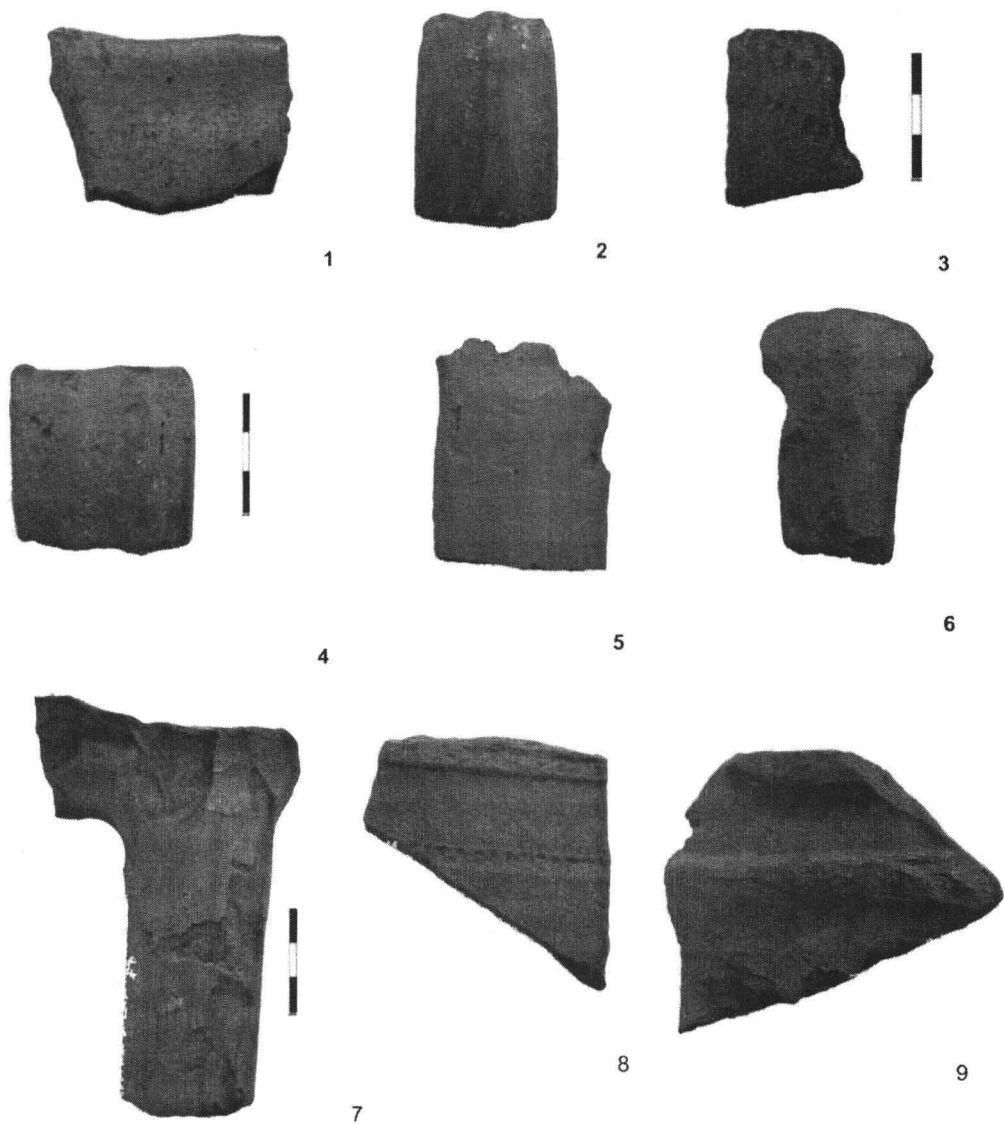

Pl.3: 1.Comuna Bucinișu și siturile arheologice din vecinătatea sa : 2. Amărăștii de Jos, jud. Dolj; 3. Vădastra, jud. Olt; 4. Crușovu, jud. Olt; 5. Grădinile, jud. Olt; 6. Studina, jud. Olt; 7. Vlădila, jud. Olt.

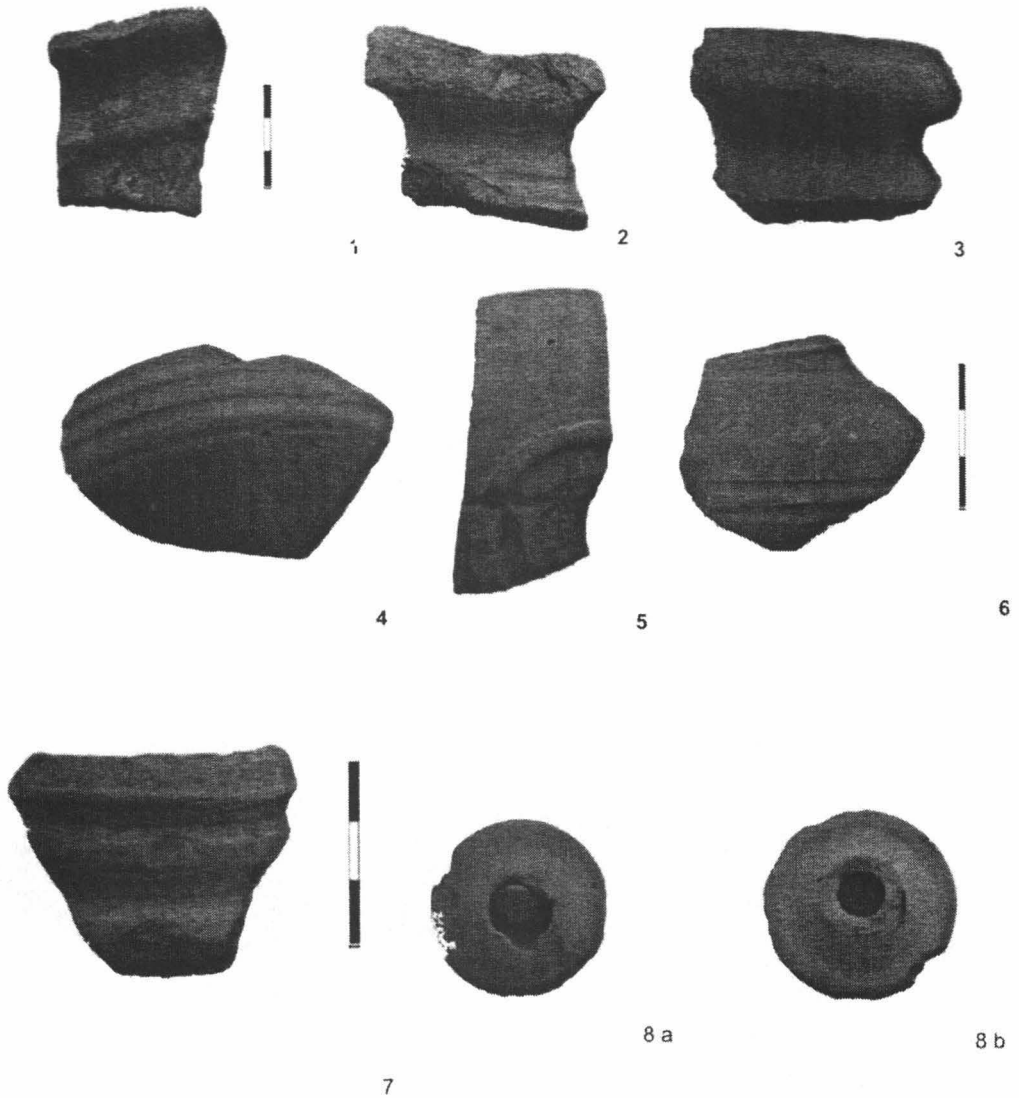

Pl.4: Zonele cercetate din cadrul comunei Bucinișu, Jud. Olt: 1. zona de vest, 2. zona de sud-est - "LA VII".

Pl. 5. 1-9: Ceramică romană de uz comun descoperită în comuna Bucinișu, jud. Olt, punctul "La Vii"

Pl. 6. 1-8 a, b : Ceramică romană de uz comun descoperită în comuna Bucinișu, jud. Olt, punctul "La Vii"